

PĂREREA PUBLICULUI

Profesori și elevi ai liceului „Gheorghe Lazăr” din București.

Continuăm în acest număr seria întâlnirilor noastre cu publicul. Ne vorbesc, de astă dată, profesorii și elevii liceului „Gheorghe Lazăr”, vechea și solida vatră de învățură, care a format generație după generație, o seamă de intelectuali, dintre care s-au detașat marcante personalități — oameni de știință, literați, artiști.

Ne-au fost lăsați la libera noastră alegere, atât interlocutorii cât și modul de abordare a discuțiilor. Publicăm, însă, doar în esență, rodul acestor convorbiri, prețioase, după părerea noastră, pentru varietatea ideilor, considerațiilor și sugestiilor ce ne-au fost comunicate.

Considerăm că dacă forurile interesate: Ministerul Învățământului, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, teatrele, organizațiile de tineret se vor apleca, cu înțelegerea cuvenită, asupra observațiilor și desideratelor consemnate în aceste pagini, acțiunea revistei noastre, de prospectare a relațiilor teatru-școală, teatru-public în general, în vederea ameliorării lor, își va găsi modesta răsplată pe care o scontăm.

directorul liceului „Gheorghe Lazăr“

Am făcut deseori constatarea că teatrele noastre joacă săptămâni în șir cu casele închise. Dar, din sălile de teatru, tineretul e absent în proporții destul de mari, inclusiv elevii liceului nostru. Am asistat destul de des la discuții în care oameni de teatru au relevat această situație. Am încercat să-i studiez datele la noi în liceu. Desigur, un motiv intemeiat este timpul liber limitat al elevilor. Un altul, la fel de important, mi se pare acela că... sînt bucureșteni. În acest mare oraș, elevii au posibilitatea de a alege între activități culturale diferite, foarte multe servite la domiciliu de mijloacele de mass-media. În acest moment intervine un al treilea factor: inerția. Școala le mai zdruncină inerția, fie prin îndemnul profesorilor, fie organizînd, cel puțin o dată pe lună, vizionarea unor spectacole de teatru. Dar, din păcate, teatrele nu fac aproape nimic pentru stimularea dragostei față de arta scenică, în rîndul elevilor.

Condiție a teatrului, menirea sa educativă, în rîndul tinerilor, ca și în rîndul tuturor spectatorilor, este marcată de repertoriu, care trebuie să atragă și să placă prin mesaj și calitatea interpretării. Din punct de vedere pedagogic, orientarea repertoriului cred că trebuie făcută în așa fel, încît să se realizeze nu suprapunerea programei analitice cu afișul teatral, ci convergența scopurilor educaționale. În fața noastră, a tuturor educatorilor, stă sarcina realizării obiectivelor pe care ni le-a trasat recenta plenară a Comitetului Central al P.C.R. Dacă mesajul artistic, conținutul artistic, interpretarea unei piese, sînt de un înalt nivel, impulsul educativ nu-l poate lăsa indiferent pe nici un spectator, fie el cît de aglomerat de alte preocupări și de „rezistent“. Elevii din liceul nostru nu au o atitudine de „rezistență“ față de teatru, dar înregistrăm îngreunări în intenția noastră de a le facilita intrarea în atmosfera artistică a spectacolului teatral, datorită insuficienței propagande teatrale. Elevii nu au de mult prilejul de a mai asista la conferințe pe teme teatrale, urmate de exemplificări, după cum se mai întîmplă ca matineele, spectacolele pentru elevi, să fie simple „spectacole de serviciu“ pentru unele teatre, uîndu-se că nu există „spectatori de gală“ și „spectatori de serviciu“.

Un argument hotărîtor în apropierea elevilor de teatru, pe care încă nu-l avem, este piesa cu subiect din viața elevilor. Viața lor cuprinde puternice momente dramatice. Iată, de pildă, numai formarea colectivelor de elevi: la noi vin copii de la diferite școli; noi trebuie să organizăm colective unitare și avem și noi, și ei, surprize: foști premianți rămîn la trepte inferioare, mulți copii se manifestă contrar așteptărilor... Sau relația băieți-fete. În liceu, îi primim pe elevi în

momentul cel mai vulcanic al vârstei... Sau relațiile noastre, ale profesorilor, cu ei. Sînt atît de valoroși mulți dintre elevii noștri, atît de cinstiți și atît de buni, sînt de o maturitate atît de conturată încît mă impresionează. Noi, cadrele didactice îi stimăm și îi ocrotim, iar inflăcărară lor este ecoul acestei atitudini.

Felicia Băluică

director adjunct

Tovarășă Felicia Băluică, sînteți profesor de chimie în liceu, și, ca director adjunct al liceului, vă ocupați cu problemele educative de tineret. Sînteți, așadar, persoana cea mai în măsură să ne vorbiți despre relația teatru-școală.

— S-ar cuveni, dar în realitate... Nu pot să vă împărtășesc mare lucru. Sînt foarte ocupată de dimineață pînă seară. La teatru merg foarte rar. Ultimele spectacole pe care le-am văzut au fost *O femeie cu bani* și *Opinia publică*. Pe cele din ultima vreme, sinceră să fiu, nu le cunosc. Accentul principal în educația tineretului nostru cade pe ideologie, politică, pe problemele de ordin cetățenesc, patriotic. Activitatea artistică ocupă și ea un loc important. Avem în liceu un cerc de estetică al elevilor, un cenaclu literar, un cerc dramatic, unul de artă plastică. Avem abonamente la concertele Filarmonicii, la recitalurile de poezie organizate de Radio. Din păcate, nu avem asemenea abonamente permanente și la teatru. Ne-am hotărît, anul acesta, să cumpărăm cîte 50—60 de bilete de spectacol. Am ales deocamdată: *Baltagul*, *N-a fost în zadar*, *O lună la țară* și *Antigona*. Sînt, tematic, indicate, educative. N-am luat bilete la spectacole foarte vechi.

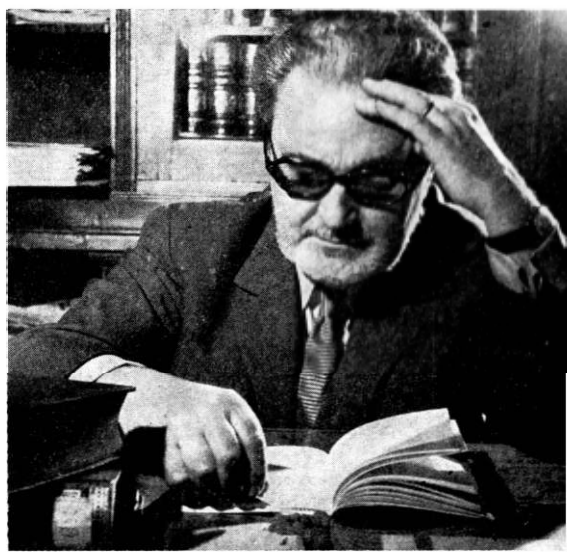
— *De ce? S-ar putea, că printre aceste spectacole „vechi“ să existe și unele care merită să fie văzute.*

— Nu zic nu. Dar care sînt acelea? Nu-mi sînt suficiente cunoscute, teatrele nu le-au popularizat, îndeajuns. Distribuitorul de bilete, venit la noi din partea teatrului, ar trebui, măcar el, să nu se rezume la o mecanică acțiune de ofertă a biletelor; să facă, în cunoștință de cauză, cît de cît, o propagandă în mod viu, atractiv, în așa fel încît să ne incite interesul pentru spectacolele teatrului pe care-l reprezintă. Pînă una alta, în asemenea funcții în loc de agitatori pasionați, ne vizitează... roboți.

— *Dar criteriile teatrului sînt foarte subiective, deci nu totdeauna cele mai fericite. Ce criterii de selecție are școala?*

— În principiu sînt pentru libera alegere; dar ne preocupăm foarte serios și modul cum se orientează elevii noștri, spre ce spectacole înclină etc. Anul acesta și teatrele au dat do-

vada unei mai riguroase selecții în repertoriu, așa că, probabil, vom vedea precumpănitor spectacole reprezentative. Am organizat în școală câteva micorecitaluri de balet și canto la care și-au dat concursul vîrfuri artistice ale Operei Române: Zenaida Pally, Valentin Teodorian. Cu teatrele n-am reușit să realizăm așa ceva, pînă acum. Dacă teatrele nu vor avea vreo inițiativă în acest sens, sperăm, ca în colaborare mai strînsă cu comitetul U.T.C. al sectorului să le determinăm să vină la noi cu recitaluri, fragmente de spectacole etc.

Prof. Al. Mitru

Eugen Dîrlău

elev, clasa a X-a

Teatrul e necesar pentru că-ți deschide orizontul, îți cultivă sensibilitatea, prin el poți vedea mai clar și mai bine lumea, viața. Te poți face orice: biochimist, cercetător în matematici sau în astronautică dar teatrul îți este absolut necesar. Colegii mei preferă filmul poate pentru că la film comunicarea e mai concretă, mai rapidă. La teatru trebuie să te gîndești mai mult, să meditezi. Regret că n-am o cultură teatrală suficientă, am pierdut baza: teatrul de copii. Nu am văzut piese pentru copii la nici un teatru, nici la televizor. Vina părinților: am aptitudini pentru matematică, premii la Olimpiadă. Părinții ar vrea să urmez politehnica și nu teatrul, deși mă pasionează foarte mult. Eu aș vrea să urmez totuși ceva cu mai multă poezie. Citesc multă poezie: Eminescu, Mănușescu, Topîrceanu, Arghezi, Barbu. Poet preferat: Jacques Prévert. Citesc și teatru. Am citit în ultima vreme din: Eugen Ionescu, Jean Cocteau, Eftimiu, Mirodan. Clasicii nu mă atrag prea mult, mi se par fixați în tipare. Uneori tiparele sînt greoaie, alteori naive, foarte ușor de descifrat. Molière, Goldoni, pe mine nu mă atrag, de exemplu. Citesc teatru, dar de văzut îl văd foarte rar. Am fost cu sora mea, studentă la litere, la Virginia Woolf, *Ingrijitorul de Pinter* și *D-ale carnavalului*... Colegii mei de la cercul plastic, comentează fiecare expoziție. Cercul nostru dramatic nu face acest lucru. Ar trebui ca cel puțin noi, care activăm în cercul dramatic, să mergem, în grup, la teatru și pe urmă să discutăm.

Prof. Al. Mitru

— *Tovarășe profesor, sînteți mentorul cercului de dramaturgie al liceului. Cărui motiv i se datorează apariția acestui cerc?*

— Inițiativei elevilor. Dacă pentru majoritatea participanților la cenaclurile școlare — și nu numai la cele școlare — modalitatea cea mai frecventă de exprimare artistică este versificația, pentru un grup destul de numeros dintre membrii cenaclului *Lucafașrul*, această modalitate este cea specifică dramaturgiei: dialogul. Pentru acești elevi, dramaturgia este exprimarea directă, obiectivă, necruțătoare, tinerească, a elanului lor, a opiniei lor. Valoarea artistică, etică, civică, politică, a mesajului acestor tineri „dramaturgi” este uneori realmente valoroasă, înecat am încercat, împreună cu distinsul meu coleg, profesorul și scriitorul Aurel Tita, să stimulam nu numai interesul cenacluștilor către o cunoaștere mai adîncă a fenomenului teatral, ci și dorința și aplicația onora dintre ei de a scrie texte dramatice. Mai ales texte, care să reflecte preocupări și frământări ale vieții și vîrstei lor. Am năzuit mult către teatru și, conducînd acest cerc de dramaturgie al elevilor, am speranța că ceea ce n-am izbutit eu, poate va fi realizat de ciracii mei.

— *Sînt semn?*

— Trei schițe dramatice — cu un important mesaj social, educativ, realizate de trei eleve autoare, Anca Visdei, Georgeta Matei și Olga Tătaru — vor fi jucate în curînd în montarea pe care o pregătește formația de teatru a liceului. Relația aceasta e elocventă pentru scopul cercului nostru de dramaturgie: elaborarea unor lucrări care să reflecte nu numai problematica, ci și soluțiile pe care le întrevăd tinerii autori, referindu-se la tinerețea lor. Așadar, o dramaturgie a tinereților, pentru tineri!

Cițiva din elevii liceului „Gh. Lazăr” care au răspuns întrebărilor reporterilor noștri

Prof. Emil Daisa

Sînt profesor la liceul „Gh. Lazăr” de 15 ani. De cîțiva ani conduc cercul dramatic al liceului. Existența lui impune permanenta noastră legătură și colaborare cu teatrele, cu Institutul de teatru etc. Că uneori această colaborare se rezumă numai la împrumuturi de decor, de costume, e un motiv de regret și totodată de meditație. Vom încerca, pe viitor, să fructificăm plenar această colaborare. Am observat atracția deosebită a elevilor pentru teatrul de idei. Elevilor le place mult Blaga, Camil Petrescu, Radu Stanca, Horia Lovinescu etc. În această ordine de idei regret absența din repertoriul permanent al teatrelor a unor opere reprezentative cum ar fi: *Danton*, *Bălcescu*, *Suflete tari*, *Jocul ielelor*. În repertoriu ar trebui să existe permanent lucrările autorilor noștri. Se joacă puțin Hașdeu, puțin Alecsandri, puțină dramaturgie interbelică. De asemenea, Molière, clasicii francezi. Și teatrul antic e prea puțin abordat. În curînd se va reprezenta *Antigona*. Dar vorba ceea, cu o floare... Sînt texte pe care se pot face spectacole memorabile. Au dovedit-o trupele străine, poposite la noi în turneu. Cred că teatrul antic și teatrul clasic este teatrul chemat prin excelență, să realizeze educarea marilor sentimente, a nobililor pasiuni, a ideilor înălțătoare, să sugereze acel echilibru de ordin moral, certitudinile, atît de necesare, vîrstelor tinere. Am văzut puțin teatrul contemporan.

— Ca profesor de limbă și literatură română și, mai ales, conducător de cerc dramatic, nu credeți că aceasta e o mărturisire riscantă?

— Ba da. Dar să nu absolutizăm. Cîte ceva am văzut. *Opinia publică* și *Travesti* de Baranga, *Prăvălie cu scară* de Barbu, cîte ceva de Paul Everac, de Mirodan. Teatrul nostru de azi mi se pare că realizează prea în mică măsură personaje-model de viață, e lipsit de vlagă, schematic. Uneori tendința de sintetizare devine schematizare și nu sursă lapidară de idei, sugestii și reflexii; simplificarea se convertește în simplism. Absența subiectului, a anecdoticii în unele din piesele noastre, lipsa lor de atractivitate sînt păcatele pe care le simt și elevii noștri și toți cei fără o maturitate de gîndire care se duc la teatru să urmărească o idee îmbrăcată în „poveste” și nu oferită abstract, schematic și didactic.

Timpul liber îl dedic totuși clasicilor. Pe aceștia vreau să-i revăd mereu în noi distribuții. Apropo de distribuții: sîntem celebri prin numărul mare de talente, de potențial actoricesc. De ce joacă mereu numai aceiași actori? De ce nu se face mai mult pentru valorificarea zăcămintului nostru de talente? Naționalul a încercat ceva în acest sens cu *Surorile Boga*, teatrul „Nottara” cu *Gaițele*. Puține exemple însă, pentru a alunga mîhnirea comună legată de insuficienta folosire și mișcare a cadrelor actricești. Impresia că în școală se face puțin pentru cultura teatrală, atît a elevilor cît și a cadrelor didactice, e reală. Nici noi, profesorii, cei ce predăm literatura, nici cercul nostru dramatic nu se ocupă consecvent și serios de această problemă. Bilete la teatru se aduc sporadic și nu totdeauna unde trebuie. Nici teatrele și nici școala nu desfășoară o muncă temeinică, de îndrumare, spre ceea ce este necesar și esențial în educația și cultura teatrală a publicului tînăr. Aș propune, eventual, să se încerce organizarea unui club teatral interșcolar.

Nicolae Petrovici

elev, clasa a X-a

Nu numai că iubesc teatrul, dar sînt și un interpret amator pasionat (deși nu am ajuns să interpretez roluri mari: Arnăuțul II, Soldatul III). În *Siciliana* de Baranga am jucat în travesti rolul femeii de serviciu, deoarece nici una din colegele mele nu ar fi putut să compună o mască de vîrsta personajului...

Îmi plac piesele cu elemente folclorice, piesele în stil folcloric. M-aș duce să văd un spectacol de teatru cu măști. Multe ansambluri folclorice de amatori sau profesioniste au început să introducă în programul lor... nunți. Am văzut, de pildă, *Nunta în Bihor*. *Nunta de la Lueriu*, nu cred că ar fi lipsit de interes public să ni se prezinte și un spectacol popular cu măști. La festivalul internațional de folclor am văzut defilînd măștile, am văzut și expoziția de măști de la Casandra, a celebrului Neculai Popa. Dacă aș fi ajuns să văd tot acolo, în interpretarea unui colectiv de amatori sau a studenților, un asemenea spectacol cu măști, de teatru popular, aș fi fost fericit.

Prof. Viorica Scripcă

Nu știu dacă pot afirma că merg foarte des la teatru. Sînt și eu supusă capriciilor timpului liber, și, uneori, comodității mediului casnic: televizor, radio... În stagiunea din urmă am fost și spectatoarea unor piese reprezentate în cadrul decadelor dramaturgiei originale. Am văzut și spectacole bucurăștene și ale trupelor din provincie. Dintre ele, dintre spectacolele stagiunilor trecute, mi-au plăcut mai mult *Io, Mircea Voevod*, și *Ecto-bar* de Dan Tărchilă, care mi-a lăsat o frumoasă amintire, primul în interpretarea teatrului din Constanța, al doilea în interpretarea actorilor din Pitești. Valoroase mi s-au părut și spectacolele cu *Disparația lui Galy Gay*, pus în scenă de Lucian Giurescu la Teatrul de Comedie, și *Cher Antoine*, la același teatru...

Atracția ce o reprezintă teatrul pentru elevii noștri este de cele mai multe ori justificată și onorată de realizări de bună calitate. Sper că și cu bune rezultate, deoarece privesc teatrul ca pe o ștafetă a culturii, care trece din generație în generație, făcînd din buni spectatori — buni educatori. Cred că

nu ar fi lipsită de interes cunoașterea mai profundă de către oamenii de teatru a relației de azi dintre teatre și elevi. De cele mai multe ori, această relație e intermediată de oameni care nu au prea multe atingeri cu nimbul artei pe care o „comercializează”. Trebuie să se cheltuiască prea multă energie pentru realizarea unor studii sociologice care să demonstreze că propaganda teatrală trebuie făcută de oamenii teatrului încă înainte de difuzarea biletelor?

Paul Orbeșteanu

elev, clasa a XII-a

Școala ne obligă să citim niște piese. Uneori, prin alternativă, să le și vedem, dar, chiar dacă ni se aduc în școală bilete pentru spectacole, nu putem spune că numai prin asta ni se face și cultură teatrală. Eu, de pildă, nu pot viziona un spectacol teatral decât simbăta seara. Totuși, văd cel puțin o dată pe lună un spectacol. La televizor și la radio nu prea urmăresc emisiunile de teatru. Mă rog, se poate întîmpla ca o audiție să fie un ajutor în pregătirea lecțiilor, dar vreau eu să-l văd pe omul acela de cultură, inclusiv de teatru, care s-a format și s-a dezvoltat după televizor, după radio, sau după... telefon. Cel puțin pentru noi, „realiștii”, trebuie să se facă ceva în plus, deoarece trebuie să avem și noi cunoștințe temeinice în domeniul artei, în domeniul științelor umane, cunoștințe care să ne întreprindă personalitatea. Tata, inginer specialist în mașini termice, a urmat cursuri de filozofia culturii la Universitatea populară. Eu, după ce voi absolvi Politehnica (vreau să devin inginer fizician), sper să pot urma filozofia.

Dar, pînă atunci, tare aș vrea să văd o piesă cu un subiect din viața noastră, a elevilor, scrisă de cineva care să cunoască viața școlii.

Doina Levința

elevă, clasa a XI-a

Vreau să urmez mecanica fină. Tot timpul studiez. Tot timpul stau cu nasul în abstracțiuni, cu capul în formule. În studii de specialitate. Cînd apuc să văd un spectacol de teatru e o binefacere. Mă duc la teatru să mă destind, să mă desfăt și să învăț. După

Doina Levintă

spectacol mă simt mai bună, mai apropiată de oameni. Acest sentiment mi l-au trezit *Ingerii triști* de D. R. Popescu de la Giulești și *Surorile Boga* de la Național. Îmi plac piesele cu temă contemporană, aduc un suflu nou, suflul vieții pe care-l trăim. Pe clasici îi învățăm la școală mecanic, ca pe o poezie și de aceea par atât de îndepărtați de noi. Dacă ai însă, un diriginte, cum avem noi, pe profesora de limbă engleză, atunci ai revelații. Cu dînsa am văzut și am comentat *Regele Lear* de la Național. Personal, nu mi-a plăcut, nu mi s-a părut grozav pus în scenă. N-am simțit spiritul și atmosfera specifică operei pe care lectura mi-a dezvăluit-o mult mai interesant și mai bogat. Mi-a plăcut în schimb *Livada cu vișini* și *O lună la țară* la care m-am dus tot așa, cunoscînd textul dinainte. Cum să pătrunzi însă, pe Racine sau tot teatrul francez, dacă se pre-

dau într-o oră sau cel mult două? Dacă în școală ar exista o preocupare mai temeinică, o colaborare între cercurile noastre (realității se întîlnesc numai cu oamenii de știință, umanității numai cu cei de la litere), dacă am comenta, pe larg, fenomenul teatral și ne-am împărtăși reciproc experiențele, poate că atunci ne-am îndemna reciproc la teatru, la acele spectacole, pe care le subapreciem, pur și simplu, din necunoaștere.

Prof. Paraschiva Arsene

Elevii văd mult teatru, se informează cu aviditate despre ceea ce e nou în lumea scenei. Au autorii și actorii și regizorii lor preferați, despre care aduc vorba cu multă plăcere, cu satisfacția de a reuși să comunice colegilor un amănunt care să lase impresia că ei participă intim fie la realizarea spectacolelor, fie la anume întîmplări mai deosebite sau curente, din viața vedetelor.

Pasionată amatoare de operă, într-o oră de dirigenție, anul trecut, am adus vorba despre viața și opera unui compozitor: Verdi. Ulterior, am discutat despre subiectul operei *Aida*, despre contextul în care a fost scrisă, ba chiar și despre subtextul unor elemente ale lucrării. Elevii mei au urmărit spectacolul cu subiectul cunoscut, și m-a uluit seriozitatea și oportunitatea observațiilor pe care le-au făcut în legătură cu spectacolul.

Vreau să evidențiez una dintre observațiile lor, care cred că trebuie să rețină atenția direcțiilor teatrelor, observație care se referă la civilizația sălii. Elevii și elevetele clasei mele vor să se simtă bine la un spectacol, într-o sală de teatru. Din păcate, nu de puține ori au avut prilejul să constate că, dintr-o insuficiență organizatorică sînt frecvente incidentele penibile pentru teatru și spectator, provocate de elemente neducate, de derbedei și huligani. Cum împotriva acestora nu s-a intervenit prompt, în așa fel încît să se sature de a mai deranja spectacolul, acțiunea lor fie că se repetă, fie că atrage prozelii. De la prima concesie, aceea de a accepta în sălile de teatru persoane cu o ținută neîngrijită, și pînă la a capitula în fața unor manifestații de nepermis într-o sală, directorii de teatru comit o suită de greșeli educative, pe care influența noastră, a cadrelor didac-

tice, nu o mai poate contracara. Consider că grija pentru un repertoriu de ținută, pentru o interpretare de ținută, pentru o montare de ținută, trebuie corelată și cu exigența pentru ținuta publicului.

Prof. Ion Popescu

director adjunct

Am urmărit cu atenție discuția pe care ați avut-o, adineauri, în cancelarie, cu unul din elevii liceului nostru și m-a îndurerat afirmația lui dură și absolută: „nu-mi plac clasicii, îi consider perimați“. Tristă concluzie. Elevii nu iubesc și nu gustă clasicii pentru că nu-i cunosc. Toată literatura greacă se predă într-o oră. Tot teatrul latin într-o oră. Renașterea într-o oră. Ce poți să spui copiilor despre Renaștere într-o oră? Eu sînt de formație clasică. Am studiat anticii în limbile lor, teatrul francez, drama romantică așide-reca. Marea majoritate a tineretului de azi nu citește teatrul respectiv, nici măcar în traducere. Teatrul grec, dar nu numai el, tot teatrul clasic nu poate fi gustat și asimilat numai din reprezentații. Ar trebui poate, să se reia acele memorabile conferințe pe probleme de teatru, de literatură. Mă gîndesc, bunăoară, la Zoe Bușulenga, Radu Beligan, Dan Nasta, la criticii reprezentativi care ar putea susține un ciclu de conferințe despre teatru, ar putea să ne spună lucruri mai de la inimă, care nu se găsesc în cărți. Nu gust, vă spun drept, teatrul ultrametaforic. Nu m-au entuziasmat nici *Rinocerii* nici *Iona*. (Deși Radu Beligan a fost extraordinar și pe Sorescu îl apreciez foarte mult ca poet). Cînd am mărturisit acest lucru copiilor, m-au fost de părerea mea. Mie îmi plac piesele la care trăiesc emoția artistică. Teatrul modern (mai mult de reprezentare) nu mai reușește această performanță. Participarea e de alt ordin, rece, cerebrală. Mi se pare că elevii nu merg la teatru pentru că teatrul e oarecum concurat de cinema, televizor, radio. La televizor e mai simplu, nu-ți place, închizi. La teatru te duci ca la o ceremonie, îți rezervi pentru aceasta cîteva ore. Dacă elevii nu se grăbesc să sacrifice aceste ore, dacă teatrele nu reușesc să absoarbă tineretul de pe bulevarde, este pentru că nici teatrul nici școala nu fac întotdeauna ceea ce trebuie pentru atragerea lor. Reclama, propaganda teatrului e săracă, inefficientă. Dar nu numai reclama contează. Ca studenții și elevii să

bată setoși la porțile teatrelor, cum ne băteam noi, pe vremuri, pentru un loc, la galeria Naționalului, ar trebui ca teatrele să-și facă un repertoriu atît de bun și spectacole atît de bune, încît să înlătore orice concurență.

Eugenia Teodorescu

Eugenia Teodorescu

elevă, clasa a XII-a

Merg rar la spectacole, tocmai datorită faptului că... fac teatru. (Doi ani am studiat actoria la Școala populară de artă, și acum sînt la regie). Am asistat și la spectacole bune, și la altele, mai puțin bune... (Eu cred că trebuie să văd și spectacole proaste, ca avertisment pentru viitor). Anii de liceu, sînt cei mai frumoși ani ai vieții... „Dramaturgii“ noștri școlari n-au nici distanța, nici experiența creării unor drame pe potriva celor ce izbucnesc în noi. Am mereu surpriza și bucuria de a descoperi și de a redescoperi ceva, pe cineva, pe mine... Atît de frumoasă este adolescența! Pe care scenă se joacă piesa ei?

Ștefania Sîrbu

Ștefania Sîrbu

elevă, clasa a IX-a

- Ai fost vreodată la teatrul „Creangă“?
- Nu.
- Dumneata ai auzit vreodată ceva deosebit despre profilul acestui teatru?
- Nu.
- Știi unde-i sediul său?
- Nu.
- Școala a început de două luni. De două luni, de când ești în liceu, ai auzit vorbindu-se despre vreun spectacol de teatru?
- Nu.

Raluca Constantinescu

elevă, clasa a XII-a, responsabilă comisiei cultural-artistice din comitetul U.T.C.

Merg la teatru de plăcere, să văd cum e montată dramaturgia modernă. Viziunea modernă se manifestă azi în toate ramurile :

știință, economie etc. Vreau să văd cum se exprimă acest fenomen și în teatru. Am văzut foarte discutatul *Rege Lear* de la Național și mi-a plăcut. Cred că scriitorii clasici suportă foarte bine o interpretare modernă. O asemenea montare sugerează doar universul piesei, tu îl completezi cu mîntea ta. Interpretarea o face fiecare după nivelul lui de gîndire.

— Dar dacă n-ai un anumit nivel de gîndire, cum alegi sensul just, din multitudinea de posibilități pe care le propune viziunea modernă? Nu crezi că ai putea fi derutată?

— Dacă omul are o concepție sănătoasă și solidă despre artă și despre lume, nu poate un spectacol să i-o deformeze. Nu era cazul cu *Regele Lear*, unde montarea avea sensuri foarte precise și nu putea să te influențeze în altă direcție decât a gîndit-o însuși Shakespeare. Cred că intenția gîndirii regizorului Radu Penciulescu putea fi sesizată de oricine, chiar și de un public mai puțin cultivat. Desigur că noi, tinerii, avem nevoie de o orientare sigură, de o îndrumare temeinică. Profesoara noastră de limba franceză, tovarășa Petrini, sau diriginta noastră nemaipomenită, Tatiana Dăescu, profesoară de istorie, fac acest lucru cu pasiune. Pentru cei care n-au, însă, norocul unor asemenea profesori, e ceva mai greu. Școala ar trebui să se preocupe mai mult pentru a găsi forme speciale de inițiere teatrală. Elevii care au cultură de teatru sînt pretențioși. Vor calitate, valoare. Cei care n-au cultură nu se duc de loc și atunci n-au nici un fel de pretenție. Am văzut *Prestigioasa Loredana*. M-a revoltat. Chipul tineretului a fost aici denaturat în mod penibil, vulgar și simplist a fost interpretat modul nostru de gîndire. Am stat de vorbă cu mulți tineri din generația mea și am avut prilejul să descopăr că, sub pojițita de teribilism, de poză, de aparentă superficialitate, există un fond serios, preocupări foarte serioase. Teatrele, cei care ne îndrumă ar trebui să țină seama de nevoile noastre spirituale, specifice, adevărate, să ne pregătească mai temeinic pentru arta viitorului.

Prof. Mioara Ienei

Mi se pare că elevii sînt atrași mai mult de film decît de teatru, filmul fiind mai concordant cu sufletul acestei generații, o generație grăbită, agitată, cam superficială, cu

o cultură de televizor. Teatrul reprezintă, pentru ei, o formulă mai greoaie, depășită. Din același considerent, cred, că nu merg nici la concertele simfonice. Desigur, eu mă refer aici la marea masă a elevilor, nu judec în funcție de sutele sau poate miile de tineri care merg și la teatru și la expoziții și la concerte. Dacă elevii de la liceul 42, unde am profesat înainte, cunoșteau spectacolele de la Casandra, aceasta s-a petrecut pentru că cei de la Casandra au venit la ei, au popularizat convingător activitatea de la această sală, au purtat discuții cu elevii. Fenomen izolat. Metoda ar trebui preluată de toate teatrele. Să existe permanent spectacole cedate elevilor, discuții pe marginea lor: la liceu s-ar putea organiza seri literare, cursuri și dezbateri despre dramaturgie. Cunoșc mulți elevi surprinzător de receptivi la noile formule regizorale aplicate textelor clasice. Nimeni nu le dă, însă, în această direcție, o hrană substanțială. Dacă profesorii și diriginții nu se pot ocupa decât în mică măsură, de acest aspect, ar trebui s-o facă mai mult familia sau organizațiile obștești.

Sînt alături de elevii care preferă teatrul contemporan, spectacolul modern de calitate. Am văzut *Nepotul lui Rameau*, impresionant sub toate aspectele: regie, interpretare, cadru scenografic: am urmărit mai toate piesele lui Dürrenmatt, ale lui Brecht. Mi s-a părut interesant *Regele Lear* de la Național. *Leonce și Lena* așîșderea. Am văzut teatrul lui Mirodan, Baranga, Everac, Horia Lovinescu. Îi apreciez pe Esrig ca regizor, pe Ciulei și ca regizor și ca actor. Îmi plac actorii cerebrali: Beligan, Rebengiuc, Dinică, Moraru, Irina Răchiteanu, Marcela Rusu, Caramitru dar și cei de mare forță și vitalitate ca Toma Caragiu, de exemplu, magistral deopotrivă în Caragiale ca și în Brecht și în Dürrenmatt.

Doina Predatu

elevă, clasa a XI-a

Mi-ar plăcea o piesă românească de aventuri istorice, cu viteji și Cosinzene... Au fost atîtea episoade ale istoriei noastre cînd s-au petrecut în realitate asemenea fapte, încît pot să pară... ficțiune, literatură.

Îmi plac și urmăresc seriiale cu subiect istoric, care se difuzează la radio. Nu-i vorba de urmărirea subiectului, ades știut și răsăsiut, cît a motivației dramaturgice, a argumentării artistice a intrigii.

Anca Visdei

Anca Visdei

elevă, clasa a XI-a

Legăturile mele cu teatrul sînt foarte strînse. Fac parte din cercul literar al liceului. Am scris două piese scurte *Și totuși David era trist* și *Așteptarea*. Prima, (un dialog inspirat după Cesare Pavese), e o pledoarie pentru om, pentru înălțimea lui spirituală. A doua, este o dramă a iubirii, a aspirației spre perfecțiune. E trist că majoritatea elevilor nu cunosc, în profunzime, teatrul modern, tendințele lui de dezvoltare. Îndrumarea tineretului, din acest punct de vedere, este cu totul nesatisfăcătoare. Unii cunosc numai „după ureche“ pe: Ionescu, Beckett, Guelderode. Nu au o cultură serioasă în acest sens. Nu cunosc nici literatura noastră nouă. Cred că teatrul este forma prin care, mai bine decît în oricare alt gen, poți exprima societatea actuală, problemele ei și aspirațiile ei. E atît de frumos dialogul oamenilor de azi: laconic, direct, sugerînd seva vieții brute. Autorii mei preferați: Shakespeare, Giraudoux, Mirodan, Baranga. Mă încearcă un regret că-l pomenesc așa de tîrziu pe Everac, căci el reprezintă inteligență pură. Iar dacă e pus bine în scenă (cum a pus Ion Cojar *Simple*

coincidențe cu George Constantin și Carmen Galin), atunci e extraordinar. Mi-a plăcut și *Camera de alături*. Horia Lovinescu e un autor foarte interesant. Pentru mine e mai mult un clasic decât un modern. Îmi plac piesele și spectacolele care ridică și dezbate marile probleme ale existenței umane. Sînt tristă cînd se cheltuiește talentul pe nimicuri. N-am fost niciodată la teatrul „Creangă“.

Viviana Alivizache

elevă, clasa a XII-a

Dintr-un spectacol de teatru poți să înveți, dar poți să și nu înveți ceva. Poți chiar învăța ceea ce nu e bun. Depinde și de tine, spectator, cu ce pleci de la teatru: cu „ceva“ sau cu nimic...

— *Dumneata ai plecat de la vreun spectacol „fără nimic“?*

— Da. Și tocmai de la un spectacol la care m-am dus pentru că avea trei mari capete pe afiș: 1. tema: lupta unei grupe de uteciști în ilegalitate; 2. romanul care a inspirat dramatizarea e scris cu multă delicatețe și cu mult meșteșug de Al. Șiperco; 3. dramaturgul Al. Mirodan, cel ce a „dramatizat“ romanul *N-a fost în zadar*, este autorul meu preferat de teatru. Cu toate acestea, am plecat de la spectacolul teatrului „Creangă“ nedumerită și mlînită.

— *Mergi cu școala la teatru?*

— Nu prea. Ar însemna să aștept prea mult, imposibil de mult, de la data premierei. Am mers cu școala la *N-a fost în zadar*...

Viviana Alivizache

gur. În orientarea mea spre teatru și în cultura mea teatrală sînt *autodidact*. Mă mîndresc cu asta. Încerc să fac față colegilor mei care au primit, acasă, o educație artistică aleasă. Pe lângă literatura de specialitate, citesc multă beletristică și teatru. Mi se pare hazliu, că uneori, încercînd să prînd ce-am pierdut din urmă, citesc ceva ce unor colegi li se pare depășit, dar mie îmi place foarte mult. Un exemplu: Victor Eftimiu. Îmi place amestecul de real și fantastic, patetismul sincer și, mai ales, caracterul avîntat eroic al pieselor sale. Această înclinație a adolescenților spre fapte eroice, spre înfăptuiri care cer curaj, abnegație, ar trebui mai mult cultivată în piesele autorilor noștri contemporani. Am văzut recent *Tache, Ianke și Cadîr*. Mi-am confruntat impresiile cu cele dintr-a VIII-a, cînd am văzut această piesă pentru prima oară. Sînt aceleași. Și acum, ca și atunci, m-a impresionat îndemnul duios și liric la omenie, la dragoste, „sentimentalism“, nu mi se par că se contrazic de loc cu pasiunile lucide și cerebrale, cu iubirile pe care le nutrește pentru autori ca: Mirodan, Everac, Lovinescu, Baranga și Blaga. Sînt trist că la școală ni se dă atît de puțin din acest mare poet și dramaturg. De discutat și aprofundat, ce să mai vorbim. Noi sîntem matematicieni. Ne interesează cauzele, efectele, argumentele științifice. Ce interesant ar fi dacă am putea discuta în mod științific și profund despre contradicțiile existente în opera acestui mare poet!

Dumitru Mitică

elev, clasa a XII-a

În Documentele din iulie și cele recente ale Comitetului Central al partidului nostru s-a ridicat problema întăririi educației ideologice, artistice a tineretului și a întregului nostru popor. Și școala și organizațiile de tineret vor face mai mult decât au făcut pînă acum în această privință. Eu vreau însă, să ridic o problemă: *răspunderea ce-i revine personal, fiecărui, în ridicarea nivelului său ideologic și artistic, în autoperfecționarea sa etică, morală, profesională etc.* Atunci cînd familia (în cazul meu tata, muncitor la uzina „9 Mai“ și mama casnică), nu-i pot asigura copilului o educație artistică profundă și multilaterală, el e dator să și-o formeze sin-